

Η διοίκηση της Ι. Μονής Κοτροτσανίου και το Άγ. Όρος

[/ Πεμπτούσια](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=91849>]

Διά μέσου των αιώνων, η σκήτη εμπλουτίστηκε με κτήματα και αγροτεμάχια, οικήματα και εξαρτήματα και απαλλάχθηκε από τους φόρους[55]. Όλα αυτά αποτελούσαν εισοδήματα για τη μονή Κοτροτσανίου και, εξυπακούεται, για το Άγιον Όρος.

Στις 28 Οκτωβρίου 1689, η Μαρία, σύζυγος του ηγεμόνα Σερμπάν Καντακουζηνού, αφιέρωσε στο Κοτροτσάνι ναό που η ίδια είχε οικοδομήσει στο Βουκουρέστι, αφού τον προίκισε με σπίτια, μαγαζιά, παραρτήματα οικημάτων, ιερά σκεύη και πολλά άλλα περιουσιακά στοιχεία[56]. Ύστερα, και αυτή επέβαλε όρους στον ηγούμενο Παρθένιο, δηλαδή να διορίζει Έλληνες ιερομονάχους, οι οποίοι να ακολουθούν την τάξη, όπως και στη μονή Κοτροτσανίου. Ο Παρθένιος είχε ακόμη την υποχρέωση να επιμελείται της περιουσίας του ναού αυτού που ονομαζόταν της **“Doamnei”** (της Κυρίας). Κανένας δεν είχε το δικαίωμα να αποξενώσει κάτι που ανήκε στην ακίνητη περιουσία του ναού. Έτσι, επιδιωκόταν η αύξηση των εισοδημάτων ώστε να μη συμβεί το ίδιο με “τα άλλα μοναστήρια”, κατά την έκφραση του αφιερωτικού[57].



Πηγή: ro.biserici-din-bucuresti.wikia.com

Η περιουσία της μονής Κοτροτσανίου αυξήθηκε με ένα άλλο μετόχι, τη σκήτη **Micșani-Pârlita**, που αφιερώθηκε, στις 26 Φεβρουαρίου 1694. Η σκήτη αυτή ιδρύθηκε το 1672 από το μεγάλο μεδελνιτσέρ Δουμητράσκου Στιρμπέι, σε δικό του κτήμα, στο κεδιλίκι Dâmbovița[58]. Η σκήτη κατείχε 10 μωσίες, αμπελώνες, μύλους, ζώα, οίκους, αθιγγάνους και δέχτηκε πολλές ηγεμονικές ελεημοσύνες[59].

Το δεύτερο ήμισυ του 18^{ου} αιώνα, μια καινούργια σκήτη χτιζόταν στο νομό Άρτζες από το λογοθέτη Stanciu Budișteanu, που είχε γίνει “Στέφανος μοναχός”. Ακριβέστερα, η ίδρυση της σκήτης **Budișteni** (η ονομασία της έγινε κατά το όνομα του ιδρυτή) χρονολογείται μετά την 1^η Ιουνίου 1673, οπότε ο Stanciu άφηνε την περιουσία του στη Μητρόπολη με σκοπό να χτιστεί επάνω σε δικό του κτήμα μια σκήτη. Γύρω στα 1681-1682, αυτή υπήρχε ήδη[60]. Την ίδια χρονιά, φαίνεται ότι η σκήτη αφιερώθηκε στην Κοτροτσάνι.

Το 1742, στη μονή Κοτροτσανίου αφιερώθηκε και η σκήτη **Căscioarele** μαζί με έξι κτήματα και η σκήτη **Cătăluil**, από τον Κωνσταντίνο Κορμπεάνου, “βελ Σατράρ”[61].

Από τις σκήτες αυτές, τα εισοδήματα μαζευόνταν στη μονή Κοτροτσανίου, από όπου στέλνονταν τα προσήκοντα ποσά στις Καρυές και από εκεί σε κάθε μοναστήρι, ανάλογα με την ανάγκη καθενός[62]. Σ’αυτό το επίπεδο, επενέβαινε η επιρροή των πιο ισχυρών μοναχών του Αγίου Όρους, οι οποίοι φιλονικούσαν για την ανάληψη της διεύθυνσης των μετοχίων. Ήταν οι Ιβηρίτες – αρκετά πλούσιοι από τότε που κατείχαν την παμπλούσια μονή της Αγίας Τριάδος στο Βουκουρέστι –

οι Βατοπαιδινοί – ούτε αυτοί φτωχοί, χάρη στα 25 μετόχια που κατείχαν στις ρουμανικές χώρες – και, βέβαια, οι Λαυριώτες. Για τη λύση αυτών των διενέξεων δημιουργήθηκαν δύο επιτροπές που περιελάμβαναν εκπροσώπους των Προσκυνημάτων, μια για τη Μολδαβία, με έδρα της τους “Τρεις Ιεράρχες” ή τον Άγιο Σάββα και μια άλλη για τη Βλαχία, με έδρα της την Κοτροτσάνι ή τη μονή Βακαρέστι[63]. Η ίδρυση αυτών των επιτροπών συμπίπτει χρονικά με την εξαφάνιση του παραλήπτη (ήταν εκείνος που μετέφερε τα ετήσια ποσά που λάμβαναν τα αγιορειτικά μοναστήρια) από έγγραφα (διοριστήρια), δηλαδή επί ηγεμονίας του Σερμπάν Καντακουζηνού, και πιο συγκεκριμένα μετά την αφιέρωση της κτιτορίας του στο Άγιον Όρος.

Παράλληλα, συγκροτήθηκε και στην Κωνσταντινούπολη μια επιτροπή με σκοπό την επίβλεψη των διορισμών των ηγουμένων, ώστε να στέλνουν εκπροσώπους για την είσπραξη των εισοδημάτων[64].

[Συνεχίζεται]

[55] KAB, *Condica schitului Văleni*, φ. 4-4^β.

[56] KAB, *Μονή Κοτροτσανίου*, LXXIV/1.

[57] G. M. IONESCU, *Istoria Cotrocenilor...*, σ. 88.

[58] KAB, *Μονή Κοτροτσανίου*, LVII/44; N. STOICESCU, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I. Țara Românească (Η βιβλιογραφία των περιοχών και των μεσαιωνικών μνημείων της Ρουμανίας. I. Η Ρουμάνικη Χώρα)*, Κραϊόβα, 1970, τομ. II, σ. 484. Ο IONESCU, *Istoria Cotrocenilor...*, σ. 93 υποστηρίζει ότι η σκήτη αφιερώθηκε επί ηγεμονίας του Σερμπάν, σύμφωνα με τα KAB, *Condica Cotrocenilor. Schitul Pârlita (Το κατάστιχο του Κοτρ. Η σκήτη Παρλίτα)*, φ. 3-3^β. Η σκήτη ονομαζόταν “Pârlita” (που κήκε) λόγω μίας πυρκαγιάς.

[59] G. IONESCU, *Istoria Cotrocenilor.....*, σ. 93.

[60] KAB, *Μονή Τριβάλεα*, XIII/1; *Μονή Κοτρ.*, V/30.

[61] *Μονή Κοτρ.*, II/34 και πακ. LXIV; IONESCU, *Istoria Cotrocenilor.....*, σ. 93.

[62] Το μοναστήρι έγινε αρκετά πλούσιο, ώστε να μπορεί να εισπράξει, μεταξύ των ετών 1730-1740, ένα εισόδημα 37.047 ταλήρων, από τα οποία κρατούσε 23.823 τάληρα, 11.986 τα έστελνε στην ηγεμονία και μόνο 1.800 τάληρα τα έπαιρνε το Άγιον Όρος. Μεγαλύτερο εισόδημα είχε εκείνη την περίοδο η μονή Mărgineni, αφιερωμένη στο Όρος Σινά. Πρόκειται για 47. 828 τάληρα, από τα οποία μόνο 3.000 έφταναν στο Σινά. Φαίνεται ότι, οι όροι που ο ηγεμόνας επέβαλε, τηρούνταν

από τους μοναχούς, ώστε η μονή Κοτροτσανίου δεν είχε στείλει περισσότερα χρήματα από άλλες μονές. Παραδείγματος χάριν, η μονή “Ράδου Βόδα”, η οποία, κατά την πενταετία 1737-1741, είχε εισόδημα 18.653 τάληρα, έδινε στη μονή Ιβήρων 3.100 τάληρα. Μαθαίνουμε ότι η μονή του “Ράδου-Βόδα” εισέπραττε περισσότερα χρήματα, έστελνε αρκετά πολλά στον Αθωνα και κρατούσε λιγότερα παρά το Κοτροτσάνι, για τον εαυτό της (SPINENI, *Procesul mănăstirilor închinat*, σ. 157). Τα εισοδήματα του Κοτροτσανίου έμειναν ουσιαστικά, ώστε, το 1828, είχε εισπράξει 300.000 λεί και το 1860, ένα εκατομμύριο, πολύ μεγάλο ποσό για τους τότε καιρούς - G. IONESCU, *Istoria Bucureștilor (Η ιστορία του Βουκουρεστίου)*, Βουκουρέστι, 1942, σ. 261; MOISESCU, *Contribuții....*, σ. 245. Πιθανότατα, από τα ποσά αυτά που συλλέχθηκαν στο Άγιον Όρος ανεγέρθηκε ο νάρθηκας του Πρωτάτου, το 1868 (MILLET, PETIT, PARGOIRE, *Recueil....*, αρ. 3; Γκεράσιμος ΣΜΥΡΝΑΚΗΣ, *Το Άγιον Όρος*, Αθήνα, 1903, σ. 698-699).

[63] BODOGAE, *Ajutoarele....*, σ. 85.

[64] Αυτή η επιτροπή ορίστηκε, φαίνεται, από τον Πατριάρχη Παΐσιο Β΄, κατά το 1743, και σ’αυτή περιλαμβάνονταν εκπρόσωποι της συντεχνίας των γουναράδων (ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου....*, κωδ. 2, αρ. 2, σ. 30-31) και, από το 1806, ακόμη δύο εκπρόσωποι των Καρυών. Ο Φαναριώτης ηγεμόνας Ιωάννης Καρατζάς παραχώρησε το δικαίωμα να διορίσουν ηγουμένους στα αφιερωμένα μοναστήρια και έδωσε το καθήκον αυτό στους Ρουμάνους επιτρόπους, τους οποίους αυτός ο ίδιος διόρισε - IONESCU, *Istoria Cotrocenilor....*, σ. 132; BODOGAE, *Ajutoarele....*, σ. 85.